

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Köszegi Nemzeti Múzeum
Budapest
Kötelese példány.

ELTÉSI ÁR egyegyed évre:
Helyi házhoz szállítva 3500 korona,
Vidékre postán 4500 korona.
Külföldre egy évre 2 dollár (42 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Ilylített sora 400 korona
Hirdetéseik millimétersoroként 100 K.
szómlatnak.

A tisztviselői gyorssegély ügye.

A minden vonatkozásban megindult drágasági folyamat, mely hullámaival a fix jövedelmű középosztály és a szellemi keresetből tengődő közalkalmazottak fölött összezsap s őket sodrával a nyomor és kétségbeesés zajlásába dönti, gondolkodóba ejt mindenkit, mert kihatásaiban súlyosan befolyásolja magát az állami életet is. Nincs a társadalomban senki, aki részvételt ne nézne azt az emberfeletti küzdelmet, melyet lefokozott életstandardjának fentartásáért folytat szellemi és testi munkát egyaránt, hogy megbirkózzék a legtöbbször indokolatlan és váratlanul érkező drágasági folyamattal. Amennyire érhető a nélkülözés feltérő szava, ép annyira méltánylandó az országos államháztartás teherbíró képességének legvégső határáig elmenő kormánytörékvés, mely igyekszik megnyugtatással csillapítólag hatni a kedélyekre és segítő támogatásával enyhíteni a középtársadalom nehéz sorsán. Nem mondjuk azt, hogy lehetetlenek a tisztviselők ismételt segélykérései és igényük a létminimum kivívására, de viszont minden tekintetben honoráljuk és elismerjük a kormány áldozatkészségét, amely a lehetőség szerint s a pillanat követelésének megfelelően megtalálja a támogatás igazságos módját. A miniszterelnök-helyettes a nemzetgyűlés előtt beszámolt arról a minisztertanácsi határozatról, mely gyorssegély folyosítását határozta el az állami alkalmazottak részére s amely szerint utolsó havi fizetésüknek körülbelül egynegyedét engedélyezi téli segély címen. Ha a segély mértéke nem is fedi, mert hiszen súlyos pénzügyi állapotaink miatt nem is fedheti az állami alkalmazottaink jogos kívánságát, mindenesetre olyan, mely atyai gondoskodással enyhít a pillanatnyi szűkségen és átsegít azon a rövid átmeneti időn, ami a tisztviselői kérdés és újabb fizetésrendezés elkövetkezéseig beállott. Meglehet bizni a társadalom e józan és kitartó, önzetlen hazafiasságáról annyiszor tanulságot tett részének önmérsékletében, mely be-

fogja látni, hogy az adott viszonyok között nem tehetett érték többet a kormányzat. Nem kis összegről, hanem sok milliárdról van szó, amellyel hozzájárul a kormány a fájó elégedetlenség csillapításához. E teherátvitelnél azonban, melyet még képes vállalni az államháztartás, fontosabb az állam részéről az etikai köteleességnek betartása.

H I R E K.

A községi vérszegény gyermekek kérése a város jólelkű közönségéhez

Jó emberek, a kis árvák
Im hozzátok jönnek,
Szereteteit és ebédét
Kérve könyörögnek.

Vérszegények, lerongyoltak,
Nem tehetnek róla,
Háboruban pusztult el a
Legjobb fentartója.

Ti, akiket a jó Isten
Bajtól, vesztől védett
Az árvákat, szegényeket
El ne feledjétek!

Vert Hazánknak szüksége van
E kis csemetékre,
Hisz ugy pusztul napról-napra
Árpád hősi vére.

Jó hazafiak, csak a
A gyermeket vedl,
Árvaságát, szegénységét
Tétlenül nem nézi.

Vállaljatok minél többen
Heti egy ebédet
Istenáldás kísérni majd
E nemes, szép tettet.

Az ebédeltetésre vállalkozókat a Jóléti Bizottság kéri, hogy az ebéd napjának megnevezésével vagy özv. Jenny Belánénál (Alt. Takp. épülete), vagy az Emericanumban és Róth Jenő könyvkereskedésében jelentkezzenek. A gyermekek beosztásáról, ellenőrzéséről a bizottság gondoskodik.

A Községi Kereskedelmi Bank R. T. alakuló közgyűlése január hó 12-én folyt le délután 5 órakor a városháza tanácstermében szokatlannul nagy érdeklődés mellett. A terem zsúfolásig megtelt részvényjegyzőkkel, kiknek soraiiban a város vezető egyéniségein kívül minden társadalmi osztály képviselve volt. Az alapítók nevében Dr. Szovják Hugó ügyvéd üdvözölte a megjelenteket és rövid visszpillantást vetett a bank keletkezésének történetére. Az alapítók-nak eleinte kisebb csoportja, mely csoportnak vezetője Dr. Hechinger Edő polgármesterhelyettes, v. tanácsnok volt, be kívánt kapcsolódni a fuzionáló pénzintézetekbe, de miután törekvése kellő méltányításra nem talált, kénytelen volt külön utra lépni; hogy ez helyes volt, mutatja az, hogy sokkal nagyobb alaptőkével alulul meg a bank, mint a hogy eredetileg tervezték. Az a nagy érdeklődés, mely az alapítás iránt megnyilvánult, záloga annak, hogy az alapítók által kituzott célokat sikerül majd megvalósítani. Isten áldását kéri az eljövendő munkára. Ezután felkérte Károlyi Lajos magpergetőgyárost, hogy az elnöki széklet foglalja el. Károlyi Lajos megnyitotta az alakuló közgyűlést és miután megállapítást nyert, hogy 115.000 drb. részvény képviseliet jelent meg s a közgyűlés határozatképes, Dr. Szovják Hugó ismertetette az alapszabályokat. Ezután meghozták arra való tekintettel, hogy a 110.000 K. eleptéke teljesen lejegyeztetett és annak 20%-a tényleg befizettetett, egyhanguan a megalakulásra vonatkozó határozatok. Az igazgatóság tagjai lettek: gróf Bathlen Sándor nyug. főispán budapesti, Arató István leánygimnáziumi igazgató, Deutsch Artur gabonakereskedő, Dr. Dreiszker Ferenc orvos, Eitner Gusztáv malomtulajdonos, Freyberger Ferenc szappangyáros, Károlyi Lajos magpergetőgyáros, Kirchknopf Mihály vaskereskedő községi, Nagy György bérlő alsólászlói, Stipkovits István malomtulajdonos és Zerthofer Mihály építési vállalkozó községi lakosok; a felügyelő bizottság tagjaiul

Mit tud egy országgyűlési képviselő.

Jönnek a honvédek! hangzott el 1869. év egyik napján Köszeg szab. kir. városban. E hír tan sehol sem kellett oly lelkes viadalomat, mint a diákok körében. Hogy dobbant fel szívünk, hogy lüktetett vérünk — akkor! Látni fozjuk a felisteneket, kikről apáink oly sokat meséltek és kikről még többet olvastunk. Képzletünk szinte legendás alakokká növesztette őket, kikre csak bámulattal, csodálattal tekinthetni. Ujra meg újra ismételtük tehát, jönnek a honvédek! Ugye ott leszünk a fogadtatásuknál? Ott-ott és ott is voltunk.

Igen jól emlékezem vissza, hogy a „Fehér lóhoz” címzett szálloda körül (mostan az Alt. Takpénztár) csoportosultunk, hol a bevonuló honvédeket elszállásolták. Itt várakoztunk rájuk. De mivel a meghatározott időben meg nem érkeztek, számosan — köztük én is — a honvédek elősiettek, olyannyira türelmetlenkedtünk. A hosszú várakozás rendszeren felesleggyázza a kíváncsiságot. A Kindl (mostani Galner) malomig jutottunk, midőn hirtelen dobzó ütötte meg a finunket. Jönnek a honvédek! mondottuk még egyszer. S jöttek gyalog Szombathely felől. A Kindl malomnál, — föltűnt — nem fogadta a honvédeket senki más, csak a déások, de nem ceremoniasan, hanem úgy déások módjára, lelkesedve, szinte üvöltözve. Búszkélkedve bemutatnunk azután vettek a városba a „Fehér

ló” szállóig, hol már nagy tömeg esődült össze. Örömminket azonban kis öröm keserítette. Egy teljes honvédezredet gondoltunk bevonulni és megérkezett — csak egy szakasz, — úgy mondták — Budáról, hol az első honvédeket kiképezték. A szakaszt 2 községi fiu Kager Ignác és Drexler János vezette.

Bezzeg a reákövetkező tanév elején október 1. én elég vorósnadrágos honvédet láttunk, többet, mint amennyit szerettünk volna, mert kiszorítottak a játékterünkből a „Reitschulból” ahogyan a régi marhavásárteret, ahol kiképezték őket, elnevezték. Sebaj! Labdázás helyett azután a honvédeknek kiképzését bámultuk, szinte égtünk a vágytól, beállni a glédiba és velük együtt gyakorlatozni. Különösen a háborusdiság tetszett.

A tisztek nem az első honvédekkel vonultak be, csak utóbb érkeztek meg városunkba. Volt köztük több, kik a 48-as szabadságharcot végigküzdötték. Ezeket különösen megbamultuk, de még jobban valari Francsits nevű honvédhuszárhadnagyot, ki a feudális cseh arisztokraciától származott és a honvédtiszteket lenéző nyegle dragonyosistizteket párbajban egymás után legyőzte. Mily nagy férfiú volt előttünk Francsits huszárhadnagy!

De hogy kerültek a honvédek Köszegre és nem Szombathelyre? — Ezt már nem diákkori impressióm, hanem a városi könyvek alapján mondani el.

A honvédségről szóló törvénynek megalakítása után Szende (Frommer) honvédelmi miniszter a vasi 75. honvédszázalajt Szombathelyen, mint a vármegye székhelyén kívánta elhelyezni. Szombathely azonban, mely utóbb minden közintézmény iránti versengésben bizonyos nagyzolással a magyar kultúra végbástyájának és a magyarság őrszemének mondja magát itt Nyugatmagyarországon, a honvédelmi miniszternek ajánlatot — ki hinné el — nem fogadta el. Nem kellett neki a honvédek, nem támogatta ezen parexcellencia magyar intézményt. Miért? Ennek indító okait Szombathelyen a város könyveiben kell kutatni. Annak idején Köszegen azt mondották, a szombathelyiek fültették asszonyaikat a nyalka honvédekől. No! ez állítással a községiek valószínűleg csak ki-gyonyolni akarták a szombathelyieket, visszavágni, kik ráfogtak a községiekre, hogy schwarzgelb érzelműek.

Szombathely városa tehát a magyar katonaságot falai közé ba nem fogadván, a honvédelmi miniszter másodikban Köszeg várost hívta fel nyilatkozatra, befogadja-e a honvédeket? Köszeg város persze azt mondotta: szívesen. Ha Szombathely akkor a honvédelmi miniszter ajánlatát elfogadja, Köszeg város nem látott volna falai közt magyar honvédet — tán soha.

A honvédeknek méltó elhelyezése utóbb e városnak nagy gondot okozott, mert nem álot-tak rendelkezésére megfelelő férohelyek. A vá-

Amikor az olah urak vadásznak... A karácsonyi ünnepek alatt a nagyváradi román tisztviselők és rondórtisztek Bors község határába vadászkirándulást tettek. Hajtók nem voltak, középkori módra tehát a község lakóiból verbuváltak husz hajtót, akiknek fizetése persze csak annyiból állt, hogy megtakarították az ellentétet, vagy a hajtás megtagadása esetén kiltásba helyezett torturákat. Vadászat közben hatalmas hóvihár keletkezett, amely elől az urak egy vadászkunyhóba menekültek, jőféle pálinkával megtelt butykosaikkal, a hajtók pedig egy árokba húzódtak. A hóvihár az embereket teljesen hóval lepte be annyira, hogy a vihar elmúlásával csak nyolcan tudtak a hó alól kibújni. Két ember megfagyott holttestét már megtalálták, tizen eltűntek, valószínűleg még mindig az embermagasságu hó alatt vannak. Természetesen a hósirobból megmenekültek is életük fogytáig nyomorékjai lesznek a nagyváradi urak uri passziójának. Az eset Nagyváradon és Erdélyben kinos feltűnést keltett.

Pogrom Ukrajnában. Charkow-i jelentés szerint Ukrajnában több helységben borzalmas pogromok rendeztek. Néhány nappal ezelőtt Goleza helységben egy pogrom alkalmával harminc zsidót megöltek és többet súlyosan megsebesítettek. A zsidó üzleteket a tömeg kifosztotta. Érdekes, hogy a pogrom elnyomására küldött csapatok megtagadták az engedelmességet és a pogromrendezőket nem fékeztek meg.

Lopnak a csehek. A Cseszko Slovo azt írja, hogy a prágai földmívelésügyi minisztérium különféle értékes berendezési tárgyakat szállított el néhai Ferenc Ferdinánd konopisti kastélyából. A kastélyt a szősorob értelmében kifosztják és a berendezési tárgyakat Prágába szállítják a miniszteri tanácsosok irodájába. A nyár óta több alkalommal egész teherautó- rakományok indultak meg a kastélyból Prágába.

A Pesti Tőzsde új száma szenzációs cikket közöl a belső kölesőről és a kényszerkölesőről. A nagybankok és a Nemzeti Hitelintézetnek a mezőhegyesi bérletért folytatott harcáról, a textilpapirokról, az exotapiacról, Varga államtitkár az aranykorona adózásról, Wimmersperg államtitkár a kereskedelmi szerződéséről, báró Kohner Adolf, Wertheimer Adolf, Rapoch Jenő, Révész Alfréd a tőzsdei helyzetről, Iklódy Szabó János a kényszerkölesőről nyilatkoznak. Gazdag hír, autó- és árutözsderovat egészíti ki a számot. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal Budapest VI., Izabella uca 43. Kapható Rónai Frigyes újságelárusító-üzletében Kőszegen.

A vén gazember a Színházi Életben, Incze Sándor népszerű hetilapja ezen a héten újból 132 oldalas vastag könyv. A vén gazember, Szabóky Zsigmond Rafael, a Balga szűz fényképe beszámolóin kívül közli Mikszáth Kálmán Harsányi Zsolt „A vén gazember” című darabjának teljes három felvonását. Rengeteg olvasni való, ezenkívül gazdag mozirovat tízmillió pályázzal. Zene és dívatrovat van az új számban. Kapható Rónai Frigyes újságelárusító-üzletében Kőszegen. Ára 2000 korona.

Nyilvános köszönet.

Mindazon gazdapolgártársaimnak, kik bal esetem alkalmával pénzáradányaikkal nekem segínyt nyújtottak, különösen pedig azon két asszonynak, kik ezen jótékony adományokat gyűjteni szívesek voltak, ezen uton leghálásabb köszönetet mondok.

Kőszeg, 1924. január 16 án.

Markovits József.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 0.0205	
Font Sterling	128.600 K.
Schw. frank	5215 „
Lira	1360 „
Dinár	342 „
100 osztrák K.	42.50
100 Márka	154.00
Dollár	30000 K.
Francis frank	1400 „
Sokol	870 „
Lei	154.00
100 Márka	154.00

Hivatalos gabonaárak: dunántúli búza 138.000 — K. Rizs 109.000 K. Takarmányárpa 115.000 K. Sorarpa 135.000 K. Zab 112.000 K. Kukorica 118.000 K. Korpa 69.500 K.

„SANITAS” SZOBAGŐZFÜRDŐ

teljes felszereléssel. Cím a kiadó hivatalban.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

balatonmelléki **BOROK** asztali és faj- nagyban és kicsinyben kaphatók Farkas József borpincéjében Kőszeg, Várkör 26. szám. (Mohr-fele ház).

Kertelátás.

A Kayszál-uccában, a főgimnázium közelében egy építésre alkalmas kertészleletet a főtúvonaltól néhány lépésnyire 199 □ öl kiterjedésben január hó 24-en d. u. 5 orakor irodámban önkéntes árverésen eladok. Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. SZOVJAK HUGO ügyvéd.

Gyümölcsös- és kaszálóárverés.

A 6442/1 hrsz. gyümölcsösöt és kaszálót a Stockbründl dűlőben 992 négyszögöl kiterjedésben január hó 27-én d. u. 4 orakor irodámban önkéntes árverésen eladom.

Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Szovják Hugó ügyvéd.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett férjem

DAUSZEK JENŐ

elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánították és utolsó útjára elkísérték, különösen az Ipartestület t. vezetőségének és tagjainak ezuton mondok köszönetet Kőszeg, 1924. január 18.

özv. Dauszek Jenőné.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága halottunk, fiam ill. testvérünk

HORVÁTH JENŐ

elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánították és utolsó útjára kikísérték, valamint azoknak, kik a koporsóra koszorút és virágot helyeztek, ezuton mond hálás köszönetet Kőszeg, 1924. január 17.

HORVÁTH SÁNDOR és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett jó feleségem ill. anyámk, anyósunk és nagyanyámk

Schönfeld Károlyné

völ. Riegler Amália

elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánították és utolsó útjára kikísérték, valamint azoknak, kik a koporsóra koszorút és virágot helyeztek, különösen az alsógyári munkátestvéreknek úgy Zucker és Nehammer igazgató uraknak jóságos segítségükért és azoknak, kik szegény anyámk holttestét utolsó útjára kísérték és vitték, ezuton mondunk hálás köszönetet Kőszeg, 1924. január 13.

A mélyen gyászoló család.

Ujból kapható a Dr. FLESCHE-éle SKABOSAN-KENŐCS

(azelőtt Skaboform)

Leghamarabb megszünteti a

viszketegséget,

sőört, ótvart, rühességet. Szagtalan, nappal is használható.

TYUKSZEMET,

börkeményedést, szemölcsöt leghamarabb eltávolít

a Dr. Flesch-éle CANNABIN

Kapható minden gyógyszerárban.

Uj cipésműhely!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Király-ut 22. sz. a. (Szilágyi fényképsznel)

cipésműhelyt nyitottam és azt a mai kor modern igényeinek megfelelően berendeztem. Elválllok minden e szakmába vágó munkát, nevezetesen: uri, női- és gyermekcipő valamint eszma készítését mérték után a legizlésebb kivitelben. **Mindenemű javítást mérsékelt áron** — Előzékeny és gyors kiszolgálás! — A n. é. közönség szives pártfogását kéri PHON JÓZSEF cipésmester.

Tanonc felvétetik

Perkovits János vendéglősnél Kőszeg.

Elektro Bioskop a „Mulató” nagytermében

Műsor: Vasárnap január 20-án:

A vezéresillag

Dráma 5 felvonásban, a főszerepben Liane Hald. És a kísérőműsor.

Műsor: Csütörtök, január 24-én:

Haldokló sasok (Sasfiók)

Történelmi dráma a nagy császár korából 2 részben 10 felvonásban a főszerepben SEVERIN MARS I. rész: A római király II. rész: Az összeesküvés. | | MINDKÉT RESZ EGY ELŐADÁSBAN! | |

AZ ORIENT

KÁVÉPÓTLÉK

Jóságban a szemes kávéval is versenyez.

A legzamatosabb 1/2 dal kevesebb kell belőle mint egyéb gyártmányokból és

OLCSÓ.

Csakis nemesített cikória-gyökérből készül.

Arany éremmel kitüntetve

Orient Pótkávégyár

Részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76.

Telefon: József 26-50, József 26-51.

Gyümölcsfát

Magastörzsű rózsát

Bokorrózsát

Diszfát

Diszcszerjét

Szólóvosszót

Akác-csemetét

Gieditschia-csemetét stb.

bármilyen mennyiségben szállít

Unghváry József

1000 holdas faiskolája

CEGLÉD

Részletes nagy árjegyzéket ingyen küld.